ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарний
Кафедра філософії

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (обов'язкова)
ОК-02 СПЕЦІАЛЬНІ РОЗДІЛИ ФІЛОСОФІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Обсяг освітнього компоненту (3 кредити / 90 годин)

Освітня програма – Електропривод та системи керування
спеціальності
G3 – Електрична інженерія.
Рівень вищої освіти – другий (магістерський).
1-й рік навчання.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ, посада, науковий ступінь
БОНДАРЕНКО Ольга Валеріївна,
завідувачка каф. філософії, д-р філос. н., професор

Контактна інформація:
- *номер телефону* 067-758-29-10
- *e-mail:* obond345@gmail.com
- *навчальний корпус* № 5*, аудиторія* 549

Час і місце проведення консультацій
за розкладом, в аудиторіях 540, 549, 549-а,
через Viber, Telegram, Zoom

ОПИС КУРСУ

Навчальна дисципліна «Спеціальні розділи філософії та психології» формує освіченість студентів-магістрантів у сфері сучасної філософії та психології – задля поглиблення філософської культури мислення (як сучасної людини постмодерністського світу) та оволодіння засобами й прийомами комунікативної компетентності людини сучасного суспільства й світу. А також оволодіннями майбутніми викладачами вищої школи знаннями з педагогіки та психології викладання у вищій школі, засвоєння психолого-педагогічних прийомів викладацької діяльності й викладацької майстерності, зокрема, й у технічному закладі вищої освіти.

Завдання дисципліни – у тому, щоб збагатити інтелектуально-творчий потенціал та поведінково-практичні навички студентів-магістрантів у сфері специфічного соціально-гуманітарного знання сучасного етапу розвитку людства (з філософії та психології і педагогіки) щодо особливостей мислення (зокрема,

креативного, інноваційного) й життєдіяльності сучасної людини постмодерністського світу.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. ***Метою*** вивчення навчальної дисципліни «Спеціальні розділи філософії та психології» є: подати у концентрованому та доступному для засвоєння вигляді сучасне соціально-гуманітарне (філософське) та психолого-педагогічне знання – задля оволодіння студентами-магістрантами навичками застосування сучасної практичної (комунікативної) філософії та прийомів з педагогіки та психології викладання у вищій школі у процесі своєї фахової діяльності та в особистому житті.

2. ***Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни***.

У результаті вивчення дисципліни «Спеціальні розділи філософії та психології» здобувач вищої освіти ступеня магістр повинен отримати:

інтегральна компетентність:

ІК – здатність розв'язувати складні комплексні проблеми і задачі під час професійної діяльності у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки або у процесі навчання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та продукування нових цілісних знань, а також проведення досліджень та/або здійснення інновацій, характеризується невизначеністю умов і вимог у сфері електроенергетики, електротехніки та електромеханіки результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

загальні компетентності:

ЗК1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК7 – здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;

спеціальні компетентності:

СК8 – здатність досліджувати та визначити проблему і ідентифікувати обмеження, включаючи ті, що пов'язані з проблемами охорони природи, сталого розвитку, здоров'я і безпеки та оцінками ризиків в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці;

СК9 – здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці.

Навчальна дисципліна «Спеціальні розділи філософії та психології» забезпечує формування *soft skills компетентностей* для здобувачів вищої освіти всіх галузей знань – компетентностей загально-інтелектуальної ерудиції та психологічного спрямування, а також опанування навичками викладацької діяльності.

Зокрема таких, як:

– здатність застосовувати сучасну філософську культуру мислення та принципи й прийоми комунікативної компетентності людини сучасного світу;

– здатність використовувати знання з педагогіки та психології викладання у вищій школі – як суб'єкта педагогічних практик, як того, хто здатний активно залучатися у конкретний викладацький процес;

– здатність відстежувати та генерувати нові соціальні, науково-технічні (технологічні), психолого-педагогічні ідеї; здатність створювати та сприймати інновації;

– здатність враховувати соціокультурні, соціальні, екологічні тощо аспекти інженерних та управлінських рішень у своїй фаховій галузі;

– здатність самостійно мислити, робити узагальнення й формувати власну точку зору стосовно оцінки окремих явищ, властивих сучасним процесам у різноманітному та мультикультурному світі; здатність грамотно, впевнено й аргументовано захищати власну позицію;

– здатність розв'язувати педагогічні проблеми, задачі, ситуації;

– здатність соціального реагування та комунікативної компетентності;

– здатність застосовувати набуті знання з сучасної філософії при аналізі нагальних проблем сьогодення;

– здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Змістовні результати навчання:

– розуміти основні тенденції розвитку соціо-гуманітарного знання у сучасному світі, й тенденції соціокультурного розвитку сучасної цивілізації у цілому, а також основні тенденції розвитку соціального інституту освіти й освітнього простору сучасного світу, розмаїття його основних змістів, термінологічних конструктів й концепцій;

– мати свідомість майбутньої національної еліти – як оволодіння навичками специфічного (філософського) знання, завдяки чому бути спроможним визначити орієнтації науково-технічного, природничого та гуманітарного середовища сучасного світу;

– набути здатність формулювати та розв'язувати завдання своєї спеціальності – з позицій більш широкого бачення проблем, висловлюючи техніко-технологічні ідеї з позицій гуманітарного підходу, виходячи за межі суто технічного знання;

– вміти будувати універсальну макромодель та локальні моделі соціальної дійсності у процесі суспільної (фахової) діяльності та особистого життя;

– знати зміст освітнього середовища сучасного світу, принципи й предметну специфіку сучасних освітніх та психолого-педагогічних концепцій і теорій;

– знати форми та механізми здійснення навчального процесу у вищій школі, принципи його моделювання, правила та техніки викладацької (педагогічної) майстерності, прийоми та методи організації психології людської особистості та спілкування;

– вміти творчо використовувати знання психолого-педагогічних основ викладання у своїй майбутній практичній діяльності як викладача вищої школи;

– розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку світу (суспільства, його окремих складових) та життєдіяльності окремої людини у ньому.

Нормативний зміст підготовки здобувачів другого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти ступеня магістр, сформульований у таких термінах результатів навчання:

ПРН2 – Знання теоретико-методологічних засад педагогіки вищої школи; історії розвитку вищої освіти; особливостей пізнавальних процесів; шляхів забезпечення успішного навчання і розвитку особистості; нормативних та

законодавчих документів про вищу освіту. Уміння планувати педагогічну діяльність, усвідомлювати мету та конкретизувати її в завданнях; здійснювати навчання та виховання студентів відповідно до педагогічних закономірностей і принципів. Сформоване уміння розпізнавати і правильно оцінювати н0айхарактерніші соціально-психологічні ситуації професійної діяльності. Оволодіння психологічним інструментарієм цілеспрямованого впливу на особистість і групу в системі професійних відносин; принципами та правилами академічної чесності в освітній та науковій діяльності. Використання системи етичних критеріїв професійної діяльності, психологічних та етичних закономірності конструктивного спілкування, основних вимог ділового етикету, найважливіших особливостей міжнародного етикету, правил організації різних форм ділових контактів. Знання філософських проблем наукового пізнання, законів розвитку суспільства, спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні новітніх досягнень у галузі.

ПРН5 – Уміння планувати педагогічну діяльність, усвідомлювати мету та конкретизувати її в завданнях; здійснювати навчання та виховання студентів відповідно до педагогічних закономірностей і принципів; проводити лабораторні та практичні заняття зі студентами різних курсів з урахуванням віку та статі; застосування сучасних управлінських технологій спрямованих на вдосконалення професійної діяльності в галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки. Здатність демонструвати повагу до самобутності представників різних культур і конфесій; дотримуватися принципів демократії та поваги до прав громадян. Вдосконалення навичок розмовної та писемної державної та іноземної мови при участі в міжнародних наукових конференціях та семінарах, присвячених сучасним проблемам в області електроенергетики, електротехніки та електромеханіки.

ПРН9 – Уміння обґрунтовувати і планувати наукові дослідження, виконувати статистичну оцінку результатів, отримувати математичну модель та оцінювати її адекватність; розробляти методики, організовувати та проводити експериментальні дослідження, обробляти отримані дані за допомогою методів математичної статистики та аналізувати їх результати з метою розробки рекомендацій щодо впровадження у виробництво, оформляти роботу згідно вимог, що пред’являються, готувати доповіді, тези та матеріали статей, застосовувати у практичній діяльності отримані знання. Уміння розробляти методики, організовувати та проводити пошук інформації, обробляти отримані дані та аналізувати їх результати з метою використання у науково-дослідній роботі та у виробництві, оформляти роботу згідно вимог, що пред’являються, готувати доповіді, тези та матеріали статей, застосовувати у практичній діяльності отримані знання.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни «Спеціальні розділи філософії та психології» спирається та є продовженням, перше за все, дисциплін соціально-гуманітарного циклу, що вивчаються студентами першого (бакалаврат) освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Спеціальні розділи філософії та психології» складається з таких змістових модулів:

1. **Людина у сучасному світі практичної (комунікативної) філософії: стратегії й тактики**.
2. **Сучасний світ у дискурсі філософського знання: спеціальні розділи філософії**.
3. **Педагогічні засади викладацької діяльності**.
4. **Психологічні засади викладацької діяльності**.

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи.

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Людина у сучасному світі практичної (комунікативної) філософії: стратегії й тактики.			
1	Тема 1.1 Специфіка сучасного філософського знання.	лекції / семінарські заняття	2 / 1
2	Тема 1.2 Філософія про практичний вимір присутності людини у сучасному світі.	лекції / семінарські заняття	2 / 1
3	Тема 1.3 Філософські течії, напрями, концепції, що репрезентують сучасний світ.	лекції / семінарські заняття	2 / 1
Змістовий модуль 2. Сучасний світ у дискурсі філософського знання: спеціальні розділи філософії.			
4	Тема 2.1 Філософія економіки, релігії, освіти.	лекції / семінарські заняття	2 / 1
5	Тема 2.2 Філософія науки, техніки, інноваційної діяльності.	лекції / семінарські заняття	2 / 1
6	Тема 2.3 Філософія статі (ґендеру), спорту, туризму, реклами.	лекції / семінарські заняття	2 / 1
Змістовий модуль 3. Педагогічні засади викладацької діяльності.			
7	Тема 3.1 Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.	лекції / семінарські заняття	1 / -
7,8	Тема 3.2 Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.	лекції / семінарські заняття	2 / 1
8,9	Тема 3.3 Основи педагогічної майстерності.	лекції / семінарські заняття	2 / 1
9	Тема 3.4 Студентська група як об’єкт та суб’єкт навчального процесу.	лекції / семінарські заняття	1 / 1
Змістовий модуль 4. Психологічні засади викладацької діяльності.			
10	Тема 4.1 Рольова та особистісна визначеність основних суб’єктів навчального процесу (викладач, студент, декан).	лекції / семінарські заняття	1 / -
10,11	Тема 4.2 Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).	лекції / семінарські заняття	2 / 1
11,12	Тема 4.3 Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.	лекції / семінарські заняття	2 / 1
12	Тема 4.4 Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.	лекції / семінарські заняття	1 / 1

САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 2 – Перелік завдань на СРС, вид завдань, контрольні заходи.

Назва теми	Види завдань	Кінцеві терміни підготовки (тиждень)	Контрольні заходи
Специфіка сучасного філософського знання.	Виконання тематичного завдання.	7	10 балів у загальних 100
Філософія про практичний вимір присутності людини у сучасному світі.			
Філософські течії, напрями, концепції, що репрезентують сучасний світ.			
Філософія економіки, релігії, освіти.	Виконання тематичного завдання.	7	10 балів у загальних 100
Філософія статі (ґендеру), спорту, туризму, реклами.			
Філософія науки, техніки, інноваційної діяльності.			
Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.	Виконання тематичного завдання.	14	10 балів у загальних 100
Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.			
Основи педагогічної майстерності.			
Студентська група як об’єкт та суб’єкт навчального процесу.			
Рольова та особистісна визначеність основних суб’єктів навчального процесу (викладач, студент, декан).	Виконання тематичного завдання.	14	10 балів у загальних 100
Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).			
Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.			
Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.			

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Методичні вказівки з вивчення змістових модулів, що виносяться на СРС з курсу «Філософія науково-дослідної та викладацької діяльності» (змістовні модулі 3 та 4) для студентів-магістрантів техн. спец. денної та заочної форм навч. / Укл.: О.В. Бондаренко, Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ "Запор. політехніка", 2021. – 90 с. – http://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/7436
2. Навчально-методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Спеціальні розділи філософії» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форм навчання / Укл. О.В. Бондаренко, Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка", 2025. – 62 с. – https://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/22761

Літературні джерела:

1. Бондаренко О.В. Спеціальні розділи філософії: навчальний посібник / О.В.Бондаренко, Є.О.Ємельяненко. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 320 с. – http://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/2965

2. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс / Т.В. Дуткевич. – Київ: ЦУЛ, 2019. – 388 с.

3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник / В.Л. Ортинський. – Київ: ЦУЛ, 2019. – 472 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: поточний, рубіжний (проміжна атестація).

Форма підсумкового контролю – залік.

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1 – 59	незадовільно	не зараховано

Оцінювання академічних успіхів студентів-магістрантів з дисципліни «Спеціальні розділи філософії та психології» здійснюється за такими критеріями та у відповідності до такої методики:

Поточне тестування та самостійна робота				Поточне (підсумкове) опитування	*Разом*
МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2			
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Змістовний модуль 3	Змістовний модуль 4		
Т. 1.1-1.3	Т. 2.1-2.3	Т. 3.1-3.4	Т. 4.1 – Т. 4.4		
15	15	25	25	20	100

Т1.1, Т1.2 ... Т4.3 – теми змістових модулів.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

При вивченні навчальної дисципліни від студента вимагаються – самостійно виконувати навчальні завдання та завдання поточного й підсумкового контролів, старанність, активна участь у навчальному процесі, додержання основних вимог щодо відвідування занять й самостійного вивчення матеріалу пропущеного заняття, коректне і взаємно цікаве ділове спілкування студент-викладач, дотримання засад академічної доброчесності.

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf)

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Служби підтримки:

- Система дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка» (Система Moodle) https://moodle.zp.edu.ua/;
- Електронний Інституційний репозиторій НУ "Запорізька політехніка" http://eir.zp.edu.ua/;
- Інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки НУ "Запорізька політехніка" http://library.zp.edu.ua/.

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.